

ชื่อเรื่อง : การพัฒนารูปแบบการดูแลผู้ป่วยโรคจิตจากสารเสพติดโดยภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วม อำเภอพยุหะภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ชื่อเจ้าของผลงาน : นางสาวกรรณิกา ช่อรักษ์, นางสาวบุพชาติ สิมมะลี

ชื่อผู้นำเสนอ : นางสาวกรรณิกา ช่อรักษ์

สถานที่ติดต่อ : 0828368853 /Choruk 2513@gmail.com

สรุปสาระสำคัญ

บทนำ : จากสถิติผู้มารับบริการแบบผู้ป่วยนอกของผู้ป่วยโรคจิตจากสารเสพติดรายใหม่ โรงพยาบาลพยุหะภูมิพิสัย ปีงบประมาณ 2564 -2566 มีจำนวน 59 คน 61 คน และ 57 คน ตามลำดับ ผู้มีปัญหาสุขภาพจิตและจิตเวช โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ป่วยโรคจิตจากสารเสพติด ถ้าเข้าถึงบริการตั้งแต่เริ่มป่วยจนหายทุเลา จะสามารถอยู่ในชุมชนได้อย่างปกติสุข โดยระบบการดูแลต้องมีการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทุกระดับอย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างสรรค์ การศึกษาครั้งนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบและเปรียบเทียบผลการดูแลผู้ป่วยโรคจิตจากสารเสพติดโดยภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วม

วิธีการศึกษา : เป็นการวิจัยและพัฒนา **กลุ่มตัวอย่าง** ประกอบด้วยภาคีเครือข่าย 32 คน กลุ่มผู้ป่วยโรคจิตจากสารเสพติดและญาติผู้ดูแล กลุ่มละ 32 คน รวม 96 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีแบบเจาะจง ระยะเวลาดำเนินงานระหว่างพฤษภาคม - พฤศจิกายน 2566 เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ 1. เครื่องใช้ในการดำเนินงาน ได้แก่ รูปแบบการดูแลผู้ป่วยโรคจิตจากสารเสพติดโดยภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วม 2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ กระบวนการสนทนากลุ่ม เวชระเบียนผู้ป่วย แบบคัดกรองโรคจิต แบบประเมินอาการทางจิต แบบสอบถามความรู้และการมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยโรคจิตจากสารเสพติด

ขั้นตอนการดำเนินงาน ประกอบด้วย 1.วิเคราะห์สถานการณ์ 2. กำหนดมาตรการ แนวทาง/กิจกรรมในการแก้ไขปัญหา 3. กำหนดบทบาทภาคีเครือข่าย 4. การพัฒนาประกอบด้วยกระบวนการ chronic care model 6 องค์ประกอบ 5. ดำเนินการตามรูปแบบมาตรการ กิจกรรม และบทบาทภาคีเครือข่าย 6. ปรับปรุงรูปแบบการดูแลมาตรการ กิจกรรม และบทบาทภาคีเครือข่ายให้สอดคล้องกับแนวทางแก้ไขที่ได้จากการถอดบทเรียน 7. ดำเนินการตามรูปแบบการดูแล มาตรการ กิจกรรม และบทบาทภาคีเครือข่ายที่ปรับปรุงติดตามและประเมินผล

วิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติพรรณนา และสถิติเชิงอนุมานใช้สถิติ Pair

t-test ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีวิเคราะห์ **การพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย** ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย รพ.พยุหะภูมิพิสัยโดยเลขที่ HE3/2566 วันที่รับรอง 30 มิถุนายน 2566

ผลการศึกษา

1.รูปแบบจากการพัฒนารูปแบบการดูแลผู้ป่วยโรคจิตจากสารเสพติดโดยภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วม

ประกอบด้วยกระบวนการChronic care model 6องค์ประกอบได้แก่ 1) สนับสนุนการดูแลตนเองของผู้ป่วยเน้นให้ความรู้เกี่ยวกับโรคจิตจากสารเสพติดกลุ่มผู้ป่วยและกลุ่มญาติระหว่างรอตรวจ 2) ระบบบริการ โดยยึดหลักการประเมิน 5 ด้านของกรมสุขภาพจิต (บุคลากร สถานที่ ระบบบริการ ระบบยา และระบบการส่งต่อ 3) มีแนวทางการดูแลผู้ป่วยโรคจิตจากสารเสพติดร่วมกันที่ชัดเจนในเครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอพยุหะภูมิพิสัย ตลอดจนการสื่อสารกับผู้ป่วยและญาติผ่าน Line Application และ Telemedicine สายด่วนคลินิก ไกลบ้าน ใกล้ใจ 4) พัฒนาระบบฐานข้อมูลทั้งในระบบ HOSxP และทะเบียนผู้ป่วย 5)บูรณาการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดครอบคลุมทั้งภายในและภายนอกโรงพยาบาลที่เชื่อมประสานอย่างเป็น

ระบบ 6) มีนโยบายในการดูแลผู้ป่วยโรคจิตจากสารเสพติดมีแผนงานโครงการเพื่อแก้ปัญหาและดูแลผู้ป่วยโรคจิตจากสารเสพติดที่ครอบคลุมภายในองค์กร

2. ผลของการพัฒนารูปแบบการดูแลผู้ป่วยโรคจิตจากสารเสพติดโดยภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วม

พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนประเมินอาการทางจิตของผู้ป่วยลดลง (Mean = 31.28, SD = 2.49) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 95% CI (11.47 ถึง 14.20) p-value <0.0001 และค่าเฉลี่ยคะแนนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสูงขึ้นก่อนการพัฒนา (Mean = 68.50, SD = 3.45) 95% CI (23.84 ถึง 27.53) p-value <0.0001

อภิปราย สรุปผล ข้อเสนอแนะ

การพัฒนารูปแบบการดูแลผู้ป่วยโรคจิตจากสารเสพติด โดยภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วม สามารถทำให้ผู้ป่วยมีอาการทางจิตดีขึ้น เกิดความมั่นใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดูแลตนเอง ผู้ดูแลและครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ลดความวิตกกังวล มีความรู้เกี่ยวกับโรคจากสารเสพติดเพิ่มขึ้น ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยเพิ่มขึ้น ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำการวิจัยรูปแบบและมาตรการใน พื้นที่อื่นว่า ได้ผลแตกต่างกันอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

กองบริหารระบบบริการสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2564). แนวทางการติดตามดูแล

ต่อเนื่องผู้ป่วยจิตเวชสุรา ยา สารเสพติด. กรุงเทพมหานคร, พรอสเพอริส พลัส.

จำปา สิงขระ. กรณีศึกษาการพยาบาลผู้ป่วยยาเสพติดที่มีความผิดปกติทางบุคลิกภาพพฤติกรรมก้าวร้าว

[อินเทอร์เน็ต]. 2565. [สืบค้นเมื่อ 22 มิ.ย. 2566]; เข้าถึงจาก :

https://www.sdtc.go.th/upload/forum/paper_2493_0746601f1ea0902045c.pdf

วชิราภรณ์ สอระสัน. (2566). การพัฒนากระบวนการดูแลผู้ป่วยจิตเวชใช้สารเสพติดและญาติผู้ดูแล

อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์. วารสารอนามัยสิ่งแวดล้อมและสุขภาพชุมชน. 8(1) :346-59.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2564). รายงานผลการดำเนินงานป้องกันและ

ปราบปราม ปี 2564. กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม

ยาเสพติด.